

2. Missä asut?

On kiinnostavaa seurata, miten Päiväntasaajan seutuvilla asuva afrikkalainen nauraa kuullessaan juttua suomalaisista, jotka ulos mennessään pukevat käsiinsä jotakin, niin kuin sukat. Hän ei voi käsittää, että kukaan voi ELÄÄ lumen keskellä. Voiko lumiaikana mennä ulos? Miten tarkenette sisällä? Tehdäänkö kylmänä aikana Suomessa työtä? Entä aurinkoaikana sitten? Yölläkö valoistaa? En usko, narrat.

Ranskalainen lukiolaisnuori kävi katsastamassa Suomen kevättä. Matka Ranskan kukkien keskeltä Suomen lumihankiin oli ajassa lyhyt. Vaikka matka Ranskasta Suomeen ei ole pitkä, Mathieulla riitti hämmästeltyä.

Äärimmäisen pohjoinen maa – Suomi

Mathieu Sembri
Marseille, Ranska

Kesä täällä Ranskassa on ollut tukahduttava. Ruokasalissa on 30 astetta ja parvekkeella 38. Suomen viileyttä tulee ikävä, varsinkin töitä tehdessä.

Pidin todella maastasi. Palattuani luin kirjoja Suomesta, ja unelmoin järvi- ja metsämaisemien edessä. Minä joka olen etelän, vieläpä kaukaisen etelän poikia, koska vanhempani ovat Pohjois-Afrikasta (Algerian ranskalaisia), en olisi voinut kuvitellakaan pitäväni pohjoisesta, vieläpä äärimmäisen pohjoisesta maasta.

Ensiksi minua hätkähdytti ilmaston muutos. Kun lähdin Marseillesta, taivas oli sininen ja tuuli vähän, kevät oli jo pitkällä. Kun laskeuduimme Helsinkiin, meitä oli vastassa lumihanki.

Kaupunki lumipeitteen alla oli niin kaunis, että mieleeni tuli postikorttimaisema. Pidin kovasti arkkitehtuurista, joka oli hyvin erilaista kuin meillä (kirkot, katot).

Eryteisesti minua hämmästyttivät ruokailuajat ja niiden jakautuminen päivän mittaan.

Maisemat kiehtoivat minua kauheudellaan ja rauhallisuudellaan. Samaa rauhallisuutta kohtasin kaikkialla ihmisten elämässä, heidän ilmaisuissaan ja keskusteluissaan.

Itse asun Marseillen pohjoisessa korttelissa, jossa on 21 kansallisuutta ja 42 kansanryhmää.

Kun menimme vierailulle Paimion lukioon, minua hämmästytti oppilaiden kansallinen homogeenisuus. He olivat hyvin sympaattisia, ja meidät otettiin hyvin vastaan. Kerroimme heille vähän Marseillesta. Saman homogeenisuuden totesin Tampereella ja Turussa, ehkäpä sen takia, etten ole tottunut näkemään niin paljon vaahteita tyttöjä. Kirkassilmäiset ja tyylikkääät pojat olivat sympaattisia ja mukavia kaikissa keskusteluissa.

Jatkuu sivulla 25

Jatkoa sivulta 24

Suomalaiset antoivat minulle vai-
kutelman puhtaasta, iloisesta, vie-
raanvaraisesta ja rauhallisesta kan-
sasta (ZEN niin kuin meillä sanotaan).

Helsingissä kävin lähes kaikissa
tärkeissä kohteissa (kirkoissa, muse-
oissa, Olympia-stadionilla ja asema-
tunnelissa).

Huomaat, että minulla on paljon
muistoja. Näiden muutaman rivin kir-
joittaminen sai ne taas eloon.

Ranska, kesällä 2001

1. *Mathieun kuva Suomesta on
turistin saama kuva. Mitä kirjoit-
taisit hänelle vastauskirjeessäsi?*

2. *Millainen kuva sinulla on Suo-
mesta? Millaisessa paikassa
asut, jos vertaat sitä johonkin
maahan, missä olet käynyt?*

Käännös ranskan kielestä:
Maarit Mäenpää

Suomessa vain vähän ihmisiä

Pierre Gounot

Marseille, Ranska

En voi sanoa, että Suomi olisi häm-
mästyttänyt minua, koska suurlähe-
tystöstä saamani aineisto oli aika seik-
kaperäistä.

Eniten meitä hämmästytti se luot-
tamuksellinen ilmapiiri, mikä vallitsi
erityisesti Keski-Suomessa. Ihmiset
saattoivat huoletta jättää tavaransa
melkein minne vaan, ilman varkaiden
pelkoa.

Hienoa on myös se, että olette
osanneet, paremmin kuin me ranska-
laiset, luoda ja integroida kaupunki-
maisena miljöön luontoon. Voimme
vain onnitella teitä taidostanne. Mar-
seille, mistä me tulimme luoksenne,
on asukasmäärältään vähän pienem-
pi kaupunki kuin Helsinki, mutta me-
luisa ja likainen.

Saimme nauttia järvimaisemien
rauhallisuudesta ja käydä saunassa
– tältäkin osin maa vastasi odo-
tuksiamme. Tiet ovat hyviä ja hyvin
merkittyjä.

Kaikista niistä maista, joissa olem-
me käyneet, Suomi on varmasti maa,
missä olemme tavanneet vähiten ih-
misiä. En tiedä, missä he ovat. Meille
jäi se vaikutelma, että ihmiset mene-
vät kotoaan töihin, sitten markettiin ja
palaavat kotiinsa. Paitsi Helsingissä.
Sunnuntaisin mennään kirkkoon tai
ulkoilemaan ja palataan kotiin. Täy-
tyy sanoa, ettemme oikeastaan näh-
neet keskikaupungin elämää.

Vastaanotto oli kaikkialla aina hy-
vin miellyttävää (leirikeskuksissa, tu-
ristipaikoissa, kaupoissa) ja turistitöi-
mistoissa nuoret yrittivät aina saada
meidät tuntemaan olomme kotoisak-
si, vaikka englantimme olikin aika
kehnoa. Toinen ihmetyksemme aihe
olivat ne monet nuoret, jotka malek-
sivat kaduilla ja juovat.

Mitä tulee ruokaan, me ranskalai-
set luulimme löytävämme kaupoista
suuremman valikoiman kalaruokia.

Kaiken kaikkiaan pidimme todella
Suomen matkastamme, pitkistä päi-
vistä, järveen pulahtelusta saunan
jälkeen, maan rauhallisuudesta. Oli-
simme kuitenkin toivoneet löytäväm-
me, niin kuin Kanadassa, enemmän
turisteille tehtyjä alueita, kuten luon-
nonpuistoja, joissa erilaisiin paikalli-
siin lajeihin voi tutustua niiden luon-
nollisessa ympäristössä.

Parhain terveisin,
Pierre Gounot

Ranska, kesällä 2001

1. *Kuinka moni menee Suomessa
kirkkoon sunnuntaisin?*

2. *Miksi Suomesta ei löytynyt turis-
teille tehtyjä alueita, esim. luonnon-
puistoja?*

Sodasta on jo niin pitkä aika, että rauhaa ja yleistä hyvinvointia tulee pidetyksi itsestänselvyytenä. Ulkomaalainen, joka on tottunut rauhattomiin oloihin, huomaa sen heti.

Täysi rauha

*Elisa Blomberg
Addis Abeba, Etiopia*

Olin Hosainan hiippakunnan presidentin, pastori Bekele Dimoren apuna ja tulkkina Suomessa.

Minunkin silmäni avautuivat näkemään monia meille tuttuja ilmiöitä, kun etiopialainen pastori ihasteli meidän metsiämme ja järviämme.

Hän on muistanut myös mainita täällä, että Suomessa on täysi rauha.

Sotilaita ei näy missään!

Ystäväkirje 3/2001

1. Miten voit tehdä rauhantyötä?

Pommi-iskujen keskellä

*Eeva ja Mika Pouke
Jerusalem, Israel*

Televisiossa ihmisiä kehoitetaan tarkkaavaisuuteen ja kiertämään yksinäisiä kasseja. Poliisin tehokkaasta toiminnasta saimme kokemusta, kun Eeva tultuaan kaupungilta ostoksilta oli jättänyt Sakaria-poikamme vähäksi aikaa nukkumaan lastenvaunuihin alatalomme edustalle.

Olisikohan kymmentäkään minuuttia kulunut, kun sisään ampaisee poliisi. "Onko tuo teidän lapsenne tuossa ulkona?" Myönnämme ja menemme ulos. Mies- ja naispoliisi nuhtelevat meitä: "Miksi lapsiparka on jätetty noin vaan ulos ilman vartiointia? Naapurista soitettiin, että lapsi nukkuu yksin ulkona. Me tulimme tänne lapsenne takia pillit ulvoen."

Meillä oli kuitenkin näköyhteys si-

sältä ja aikomus pitää vaunuja ulkona vain hetkisen. "Että tuolla tavalla kohdellaan lapsia!" seurasivat poliisin tärkeän toruvat kommentit.

Kaiken keskellä, autuaan tietämättömänä ympärillään käytävästä keskustelusta, Sakaria nukkui onnellista untaan kuin oravanpoikanen pesänsään. Veimme lapsen toiselle puolelle taloa, mistä naapurit eivät näe. Eri-laista on täällä kulttuuri.

Kiertokirje 3/2001

1. Asettukaa kertomuksen eri rooleihin. Millaisena näette ympäröivän maailman?

Rautaristikot

Carl Järnefelt

Maracaibo, Venezuela

Rikollisuus tässä kaupungissa (Maracaibossa) ja koko maassa on sellaista, että on pakko asua tietyssä kaupunginosassa. Ei saa kävellä missä vain, eikä mihin aikaan vain. Puistoja on erittäin vähän.

Kaikkien rakennusten edessä ja sisälläkin on aseistettu vartija. Taloissa on aina rautaristikoita niin ovissa kuin ikkunoissakin. Kerrostalojen ovet ovat teräksisiä varmuusovia ja useasti niiden edessä on ainakin yksi rautaristikko-ovi.

Rakennusten ympärillä olevien aitojen päällä saattaa olla sähköistetyt piikkilankoja, mutta tällöin lain mukaan pitää olla varoitus sähköistyksestä. Ihmiselämällä ei ole minikäänlaista arvoa. Asuin täällä vuosina 1982-1988, jolloin rikolliset ryöstivät ensin ja ampuivat sitten. Nyt amutaan ensin ja ryöstetään sitten.

Vapaa-ajanviettomahdollisuudet ovat rajoitetut. Eräs puisto olisi, mutta minua varoitettiin menemästä sinne, sillä alueella saattaa liikkua sis-

sejä. Muutenkin siellä on järjestäytyntä rikollisuutta.

Ulkomaalaisena minut huomattaisiin heti ja kaapattaisiin lunnaiden toivossa. Useimmat ulkomaalaiset ovat nimittäin yhdysvaltalaisista öljyfirmoista. Jos lunnaita ei makseta, henki menee, joko kuula päähän tai kurkku auki.

Kiertokirje 1/2001

1. Miksi ihmeessä Carl Järnefelt ei tule Suomen rauhaan asumaan ja tekemään työtä?! Et voi tietää sitä kertomuksen pohjalta. Mieti. Keksi.

2. Millaista elämä olisi, jos kaikki toteuttaisivat rauhan ja rakkauten keinoja?

3. Miten kävisi seikkailun ja vaaran kokemisen tunteen rauhanomaisessa yhteiskunnassa?

Suomessa olemme tottuneet siihen, että lähes jokaisella on tiedossa syntymäpäivä, henkilötunnus, numero, osoite ja puhelinnumerokin. Tämän lisäksi tiedot ovat yhteisessä rekisterissä. Periaatteessa jokaisen voi tavoittaa melkein milloin vain. On harvinaista, että kukaan pääsee syntymään tai kuolemaan toisten tietämättä.

Maissa, joissa järjestäytyminen on vasta aluillaan, joudutaan tekemään perustavaa laatua olevia kysymyksiä.

Onko teillä kottikärryjä?

Maarit ja Eero Haltia

Maun, Botswana

Botswanan kerran kymmenessä vuodessa toteutettava väestölaskenta tapahtui elokuussa koululoman aikaan. Meidätkin käytiin laskemassa. Peruskoulun opettajana toimiva nuo-

ri nainen tuli kotiimme ison lomakkeen kanssa. Tietenkin hän kyseli henkilötiedot, mutta mukana oli myös mielenkiintoisia kysymyksiä, joista valtio saa tärkeää tietoa maasta, sen asuk-

Jatkuu sivulla 28

Jatkoa sivulta 27

kaista ja kehitystarpeista.

Kysymyksissä tiedusteltiin kodin vesihuolto-, lämmitys- ja ruoanlaittojärjestelmää sekä jätteiden hävittämistä. Lisäksi kysyttiin omaisuudetamme – onko meillä televisio, radio, tietokone, auto, traktori, kottikärryt, aasin kärryt tai kotieläimiä kuten kanoja, lehmiä, vuohia, lampaita, hevosia tai aaseja.

Lisäksi haluttiin tietää mahdollisesta viljelemisestä sekä tavaroiden myynnistä. Koirista ja kissoista ei oltu kiinnostuneita. Lomakkeessa kysyttiin myös, oliko meillä joku kriittisesti sairas ja oliko kukaan kuollut tai syntynyt viimeisen vuoden aikana.

Lähtekirje 5/2001

1. Miten kauan ja miten Suomessa on pidetty väestörekisteriä? Miksi sitä pidetään?

2. Laatikaa kysymysluettelo, jonka avulla lähdette kysymään tietoja suomalaisten nykyoloista. Mikä olisi ajankohtaista, kun vertaat sitä botswanalaiseen kyselyyn? Näytelkää tekemänne kysymyslistan avulla vastaava tilanne Suomessa.

Seuraavat kertomukset tuovat välähdyksiä erilaisesta maailmasta. Nämä maailmat eivät ole enää nykyään kaukana meistä ajallisesti. Moni asia yhdistää, suurimpana kaikesta yhteinen ihmisyyys, surun ja ilon kokemukset, rakkaus ja viha. Vaikeinta lienee erilaisuus näiden tunteiden ilmaisemisessa, elämisen rytmissä, asumisessa ja ympäröivässä yhteiskunnassa.

Suurkaupungissa

Kimmo ja Tuula Kosonen

Bangkok, Thaimaa

Olemme pääsääntöisesti olleet tyytyväisiä Thaimaassa, vaikkakin näin työkauden lopulla väsymys alkaa jo painaa. Emme ole vielä joutuneet pettymään thaimaalaisiin, eikä sopeutumisessa thaikulttuuriin ole tullut vastaan mitään sellaista, mihin ei olisi osannut etukäteen varautua, vaikka se suomalaiseseen verrattuna niin erilaista onkin.

Rasittavampaa on ollut suurkaupungissa (Bangkok) eläminen. Liikenneuhkat ovat valtavat ja kaupunki levittäytyy laajalle. Toimistoomme on matkaa 40 kilometriä. Matka kestää sinne joskus kaksikin tuntia maksullista pikatietä pitkin!

Toisaalta hyvän vastapainon suurkaupungin rasituksille antaa asuinalueemme, joka sijaitsee kaukana keskustasta aivan tavallisella thaimaalaisella esikaupunkialueella. Turistialueiden räikeys kerjäläisineen, prostituoituineen ja laittomine katu-kauppiaineen on kaukana täältä. Myös ilma on täällä puhtaampaa kuin tukkoisessa keskustassa.

Naapurimme ovat hyväksyneet meidät joukkoon, auttavat ja pyytävät itsekin apua tarvittaessa. Vaikka meidät täällä omalla alueella jo tunnetaan, silti päivittäin joudumme kuulemaan samoja kysymyksiä: "Miten ulkomaalainen voi osata thaita noin

Jatkuu sivulla 29

Jatkoa sivulta 28

hyvin? Miten kauan olet asunut täällä?”

Harmittomia ja ystävällisiä kysymyksiä kylläkin, mutta ne muistuttavat kuitenkin päivittäin siitä, että olemme ulkomaalaisia, vaikka kuinka kulkisimme samoja tuttuja katuja. Mutta kuitenkin, tuttujen ihmisten parissa voi aina välillä jopa unohtaa olevansa ulkomaalainen, ja se on mukavaa.

Ystäväkirje 3/2001

1. Miksi Kososet haluaisivat unohtaa olevansa ulkomaalaisia Thaimaassa?

2. Mikä saa ihmiset asumaan suurkaupungissa?

3. Mitä kaikkea ekokatastrofi suurkaupungissa voi olla?

Vastakohtien kaupunki

Anja ja Jyrki Markkanen

Bangkok, Thaimaa

Bangkok – kaupunki täynnä vastakohtaisuuksia. Korkeuksiin kurottuvia rakennuksia, uusia upeita autoja, kännyköitä lähes jokaisella. Muodin viime luomuksia pursuavia ylellisiä tavarataloja ja viimeisen päälle hyvin pukeutuneita kaupunkilaisia, jotka täyttävät kadut aamulla, lounastauolla ja illalla matkalla kotiin. Tähän näkyyn sekoittuvat mustaakin mustempaa pakokaasua savuttavat bussit ja kerjäläiset juna-aseilla. Ruuhkan seasta löytyy ruokakärryjen työntäjiä, joilla hiiligrillin päällä höyryää lihavaraita tai kypsyy kananmunia.

Risteysten punaisissa valoissa lapset myyvät kukkia autoilijoille. Keskestassakin slummimaiset tilapäisasumukset täyttävät tyhjat rakentamattomat tontit. Keskeneräiset rakennustyömaat kertovat karua kieltään talouden romahduksesta. Nuo kerrostalojen raadot rumentavat kaupungin silhuettia vielä ties kuinka kauan.

Kaikkeen tähän sekoittuvat vielä uskonnolliset elementit, henkien talot joka tontilla. Katujen varsilla leviää imelä uhrtikkujen haju kaiken muun

sekaan. Modernin kaupunkilaiselämän takaa löytyvät vanhat uskomukset, tavat ja perinteet. Hampurilaisbaarin vierestä saa perinteisiä thaimaalaisia herkkuja.

Kiertokirje 1/2001

1. Mitkä seikat lisäävät hyvinvointia suurkaupungeissa?

2. Muuta mielikuvituksessasi köyhistä maalaisoloista Bangkokin suurkaupunkiin. Mitä ongelmia kohtaat asettuessasi suurkaupunkiin?

3. Miksi Suomessa monet seikat ovat luvanvaraisia ja säädeltyjä?

Maa on muuttunut

Seija Manninen

Changshu College, Kiina

Tervehdys Yangzi-joen tuntumasta Itä-Kiinasta. Saapumisestani Kiinaan on nyt kulunut reilut kolme viikkoa, ja tuntuu, että kertomista olisi jo kokonaisen romaanin verran. Niin paljon tämä maa on muuttunut neljässä vuodessa.

Lentokentällä joka paikka kimmelsi ja loisti niin, että pelkäsin liukastuvani. Liikematkalta palaavat kiinalaismatkustajat isoine matkalaukkuineen ja eurooppalaiset turistiryhmät oppaaneen hyörivät niin kuin missä tahansa kansainvälisellä lentokentällä.

Valtatien varrella sain nähdä tuon toisen puolen kaupunkilaiselämästä, kun maalta muuttaneet siirtotyöläiset olivat rakennustyömaalla ja katua leventämässä paahtavan auringon alla ja pölyn keskellä poraamassa ilman kuulosuojaimia.

Rekisteröityjä siirtotyöläisiä on Shanghaissa lähes puolitoista miljoonaa ja rekisteröimättömiä arvoilta saman verran. Myös kaupungin keskustassa näkee siirtotyöläisiä kaikkialla – jätteidenkuljettajina, kadunlakaisijoina, torimyyjinä. Yleensä he tekevät likaiset ja raskaat työt, joita varsinaiset kaupunkilaiset eivät mistään hinnasta suostuisi tekemään.

Torilla on myös lapsia vanhempiaan auttamassa, koska heillä ei ole oikeutta päästä kouluun kotipaikkakuntansa ulkopuolella, elleivät maksa huikeita maksuja. Mutta kenellä on varaa maksaa yhden lapsen koulunkäynnistä koko vuoden palkka?

Yksin Pudongin alueella, josta kehitetään talouselämän keskusta, asuu 38 000 kouluikäistä lasta. Heistä reilut puolet käy virallisesti hyväksytyissä kouluissa, 14 000 lasta käy siirtotyöläisten itse ylläpitämissä kouluissa, usein epäpätevien opettajien johdolla, täpötäysissä, huonosti varustetuissa tiloissa. Noin 6000 lasta ei käy lainkaan kouluu.

Ystäväkirje 1/2001

1. Vanhempien tehtävä on kouluttaa lapset. Miten eettisiä velvollisuuksia voidaan toteuttaa köyhyyden keskellä?

2. Miten kaupalliset markkinat ja vapaa kilpailu toteuttavat moraalialia?

3. Raha ratkaisee. Tekeekö se onnelliseksi?

Loistoa

Anna-Liisa Viita

Haifa, Israel

Suuri juhla Haifassa oli pari viikkoa sitten Bahai-temppelin puutarhan juhalliset avajaiset. Juhla televisioitiin yli 70 maahan satelliitin välityksellä.

Puutarha oli tullut maksamaan yli 250 miljoonaa dollaria. Pelkästään avajaiset maksoivat 3,5 miljoonaa dollaria.

Juhlia varten rakennettiin 5000 hengen katsomo. Haifan kaupunki on hyvillään tästä puutarhasta, koska toivoo sen lisäävän turismia.

Kiertokirje 2/2001

1. Jakamisen periaate maailmanlaajuisesti ajatellen lienee pelkkää utopiaa. Miten sinä jaat ja huomaat toisen ihmisen arjen elämässä?

2. Mitä eettisiä velvollisuuksia ihmisellä on toista ihmistä kohtaan, kun ajatellaan erityisesti asuinpaikkaa?

Afrikassa voi olla kylmääkin – pipot ja lapaset käytössä

Ina Matikainen

Gaborone, Botswana

Talvi ei ollut yhtä kylmä kuin viime vuonna, koska nyt rahapuuat ja pensasaidat säilyivät hengissä. Juhannusreissulla ollessamme pihapuskat kuitenkin kuolivat, ja joulutähdet ehtivät kukoistaa vain hetken aikaa, mutta nehan ovat herkkiä kylmyydelle. Sen tiedämme Suomestakin.

Joka tapauksessa villasukat ovat taas talven jäljiltä kovasti kuluneet; pipot ja lapaset ovat olleet entiseen malliin käytössä. Suomesta saimme kaiken aikaa hyvän kesän toivotuksia talvemme keskelle. Erityisesti heinäkuun helteistä meitä muistettiin terveisin, joissa tuumattiin, että tämä hellehän taitaa olla teille ihan arkipäivää siellä Afrikassa. No, kun putket olivat juuri jäätyneet, aloimme rustata 14 asteisesta työhuoneestamme vastausta, että kuuluu, täällä on TALVI ja KYLMÄ.

Lapsena opittu laulu autiomaasta, joka on tulta ja purppuraa, on vain osa

totuutta. Erityisesti Kalaharista kotoisin olevat opiskelijamme saivat perheiltään viestejä, kuinka lämpötila oli laskenut lähes kymmeneen asteeseen. Siis MIINUS kymmeneen asteeseen! Taloissa, joissa on kivi- tai maalattia eikä lämmitystä, se on tosi kylmä.

Voitte kokeilla ensi talvena samoissa pakkasasteissa halkovajassa tai ladossa nukkumista. No, kaikki tämä vai muistutuksena, ettei elämä tällä laidalla maapalloa ole yhtä hellettä ja hikoilua, vaikka se kohta siksi taas reiluksi puoleksi vuodeksi muuttuukin.

Kiertokirje 3/2001

1. Miksi botswanalaiset (ja yleensä ihmiset) eivät varustaudu ääriolosuhteita varten?

Huumori koetteella

Kati Kemppainen

Iringa, Tansania

Joulun aikoihin meillä koettiin heinäsiirkkavitsaus. Nämä ilmestyivät sateiden myötä lentomuurahaisten ja ties minkäläisten koppakuoriaisten kera. Sitä kesti vain pari päivää, mutta koetteli kyllä hermoja. 5–7 cm:n mittaisia lentäviä härveleitä oli joka paikka täynnä: ikkunanpielet, ovenraot, verhonmutkat, sängynaluset, puutarhasta puhumattakaan. Kerran kaupungilla postilaatikkoa avatessani sieltäkin hypähti ihmisten ilmoille vihreä heinäsiirkka.

Huumori oli koetteilla silloin, kun

Jyri löysi housujensa taskusta pestyn ja silitetyn heinäsiirkkan. Olemme iloinneet sateesta ja sen tuomasta viileydestä, vihreästä puutarhasta ja loistavista kukista, mutta emme aina ole jaksaneet ilahtua valtavista kärpäs- ja muista hyönteislaumoista tai hämähäkeistä.

1. Mikä Kemppaisia ärsyttäisi Suomessa?

Afrikan kirous ja siunaus

Kati Kemppainen

Iringa, Tansania

Afrikka ei jätä ketään välinpitämättömäksi. Joko sitä kammoksutaan tai rakastetaan – ja kummallekin tunteelle voi löytää aivan pätevät perustelut. Afrikkaan väsyttään, kyllästytään, peityttään, siihen kiinnytään, rakastutaan, kasvetaan kiinni. Kumminpäin vain, kyseessä on vaiva, josta ei pääse koskaan eroon.

Näinä muutamana vuotena olemme tavanneet useammankin ihmisen, joka määräaikansa täällä oltuaan alkaa suorastaan sairastaa lähtöään. Ei haluaisi jättää tätä paikkaa, mutta pakko on. On myös ihmisiä, jotka kampaavat koko ajan ”sivistyksen” pariin, palaavat täältä mielihyvin kotiin ja lähtiessään vannovat, ettei koskaan enää takaisin – eikä mene kauaakaan, kun he ovat täällä taas.

On myös ihmisiä, jotka kokevat Afrikan niin kovana, etteivät todellakaan enää koskaan palaa tänne. Olen itsekin palannut yhdeltä Tansanian matkalta kymmenen vuotta sitten kiittäen Jumalaa siitä, ettei hän pakota

minua lähtemään lähetystyöhön – eikä ainakaan Tansaniaan.

Vaikuttaa siltä, että täällä asuminen on paljon helpompaa ja yksinkertaisempaa kuin pelkkä vierailu. Tansaniassa käyminen vaatii paljon suurempaa rohkeutta kuin muutto pysyvästi tänne. Erityiskiitos kaikille vieraillemme, teille, jotka olette keränneet rohkeuden tulla seikkailulle Afrikkaan!

Kiertokirje 3/2001

1. Mitä eroa on lyhyellä vierailulla ja pitkällä oleskelulla vieraassa kulttuurissa?

2. Mitä Kati viestittää väitteellään asumisen helppoudesta Tansaniassa verrattuna pelkkään turistikäyntiin?

Mennään bussilla

Irja Aro-Heinilä

Morogoro, Tansania

Bussi on juuri lähtenyt linja-autoasemalta. Kuljettaja kiihdyttää ja toivottaa torvellaan iloista sävelmää, joka peittää alleen kaiken muun melun. Emme kuule kokouksessamme yhtään mitään sinä aikana, kun bussi kiittää ohi. Joku yrittää sanoa jotain, mutta muut vain nauravat hänelle. Meillä on mukavan letkeä olo tuon iloisen sävelmän tähden.

Ajattelen matkustajia bussissa. Monet ovat juuri nousseet siihen, toiset jatkavat jo aiemmin alkanutta matkaansa. Kaikilla on halu päästä

eteenpäin, oli se sitten mitä tahansa siellä edessä. Jos se on ikävää, se on kohdattava kuitenkin, jos iloa, bussintorven toivotus sopii hyvin tunnelmaan.

Illalla televisio näyttää kuvia ruuhjoutuneesta bussista, kuorma-autosta ja ruoholastissa olleesta pienestä pick-upista. Kuolleita on paljon, loukkaantuneita vielä enemmän. Liikenteen iloinen meno muuttuu surullisen usein täällä tuskan huudoiksi tiellä.

Tansania 2000

Liikenne

Elisa Blomberg
Addis Abeba, Etiopia

Vain liikenneympyrässä autoilijalla on selkeästi etuajo-oikeus. Ja sielläkin on varottava jalankulkijaa, joka yhtäkkiä päättää oikaista halki koko liikenneympyrän...

Ennen kaikkea on varottava lemmiä, lampaita, aaseja, toisia autoilijoita ja – jalankulkijoita, joita eivät ilmeisesti mitkään säännöt koske.

Pari kolme tuntia Addis Abeban liikenteessä "kypsyttää" kummasti niin, että kotiin päästyäni usein kaadun sänkyyn aspiriinitabletin kera.

Ystäväkirje 4/2001

Pörröhäntä

Seija Manninen
Kiina

Noin 60-vuotias herra kaartaa moottoripyörällä supermarketin parkkipaikalta. Tarakalla istuu suunnilleen samanikäinen rouva.

Toisessa kainalossa hänellä on iso rasiallinen kuukakkuja (kuujuhlaan kuuluvia perinteisiä herkkuja), toisessa valkoinen lemmikki, pörröhäntäinen koira. Silmiinpistävän paljon on päivittäin liikkeellä koiran taluttajia. Erivärisiä kissoja luikkii pitkin koulun pihaa.

Edellisellä kerralla asuin Kiinassa kolme vuotta näkemättä ainuttakaan kissaa tai koiraakaan ulkona. Nyt on supermarketista saatavilla myös kissan hiekkaa ja lemmikkien murkinaa.

Kirje 8.10.2001

1. Mikä saa ihmiset hoitamaan lemmikkejä suurkaupungissa?

2. Eläinten oikeudet kaupungeissa?

Yön valoja

Kimmo ja Tuula Kosonen
Bangkok, Thaimaa

Joskus suurkaupungissa eläminen voi olla hauskaakin. Jokunen viikko sitten pimeällä kotiin palatessamme puikkelehdimme kotimatkamme viimeisiä kapeita ja mutkaisia katuja. Eteemme ilmestyi hyvin korkealla keikkuva polkupyörän kissansilmää muistuttava punainen vilkkuvalo, jonka ympärillä oli jotakin suurta ja tummaa.

Hidastimme nopeutta ja lähestyimme varovasti tuota outoa kulkuneuvoa, joka sitten paljastui norsuksi, jonka hännästä roikkui polkupyörän takavallo. Mahtavaa kekseliäisyyttä ja turvallisuusajattelua norsun omistajalta. Ei olisi kiva törmätä täysikasvuiseen norsuun pimeällä maantiellä.

Ystäväkirje 3/2001

1. Mihin ulkomaisilla teillä ja kaduilla voi törmätä?

2. Mitä eksoottista Suomen teiltä ja kaduilta löytyy esimerkiksi thaimaalaiselle?

On hullua
kastella norsua lusikalla.

Persialainen sananlasku

Kotini on linnani

Kati Kemppainen

Iringa, Tansania

Suomalaisen mittapuun mukaan asumme täällä tilavasti. Kotimme on suuri, huoneita on paljon ja jokaiselle löytyy oma soppi – vieraitakin mahtuu. Myös pihapiiri on avara. Asumisen suhteen on valinnanvaraa tässä maassa: löytyy niin slummeja surkeine, lyhyhistymäisillään olevine savitönoineen kuin varsinaisia amerikkalais-tyylisiä rancheja satelliittitelevisioineen, omine vesi- ja sähkösystemeineen ja kaikkin mahdollisine ylellisyyksineen.

Tansanialainen koti taas vaikuttaa meikäläisen silmään kovin sokkeloiselta ja hämärältä. Ikkunoita on vähänlaisesti, pieniäkin ne ovat. Vaaleat värit sisustuksessa eivät ole *in*: seinien värit vaihtelevat pinkistä turkoosiin. Sisälle olohuoneisiin on ripustettu köynnöskasveja kiertämään kattoa, saattaapa siellä roikkua joulukoristeitakin. Sohvat ja nojatuolit, joita on runsaasti, on peitelty virkatuilla kirkasvärisillä liinasilla.

Meidän kotimme saattaakin olla monen mielestä kalsea. Seinät ovat vaaleat ja suuria ikkunoita aukeaa joka suuntaan. Huoneet ovat 3 m korkeat, joten valoa ja aurinkoa tulvii koko ajan. Meistä se on viihtyisää ja kodikasta, mutta täkäläistä se muistuttaa sairaalasta! Kotimme on sisustettu suomalaisiksi, huonekalut pääosin vaaleaa sypressiä ja räsymatot lattialla. Kiiikkustuolikin on sekä takka ja kehräävä kissa.

Kotimme tuntuu kodilta, eikä se ainakaan ole persoonaton: toinen pää taloa on nimittäin noin puoli metriä alempana kuin toinen! Tontti viettää alaspäin, ja aikoinaan kun taloa on rakennettu, ei ilmeisesti ole ollut niin nuukaa tuleeko talokaan sitten suoraan.

Olohuoneesta makuuhuoneisiin kävellessä tietää menevänsä alamäkeä, eikä vierashuoneen sänkyä voi

asettaa kuin yhteen suuntaan – siten, että vieras saa nukkua pää ylämäessä ja jalat alamäessä. Voisi muuten nukkuessa pakkautua veri päähän.

Olohuoneen ikkuna on niin vinos- sa, että toinen pää on 5 cm toista alempana. Ruokasalin ikkuna heittää varmaan enemmänkin. Kun palasimme Suomen-lomalta ja astuimme kodin ovesta sisään, mielen valtasi jotenkin absurdi tunne, sillä silmiin ei osunut yhtään suoraa kulmaa, seinää tai tasoa. Oli kuin olisi astunut johonkin Linnanmäen hupitaloon. Kaikki oli vinksallaan, ja taulutkin olivat poissa ollessamme repsahtaneet vinoon. Pihla kellahti ensi töikseen nurin kaltevilla lattialla.

Suomessa käydessämme ihaste- limme, kuinka suorassa lattiat olivat. Jos se kuulosti jostakusta omituiselta – tässä on syy. Myöskin suomalaiset hillityt värit tuntuivat niin levollisilta – meillähän esimerkiksi lattia on viininpunaiseksi vahattu. Näyttää olevan muotijuttu täälläpäin. Vahaa irtoaa koko ajan sukkiin, ja poiskin se kuluu lattiasta, niinpä monista kohdin alta paistaa harmaa sementti. Seiniin on aivan lattianrajaan vedetty leveä sininen maali, kuulemma suojaa seinää likastumasta, kun luututaan. Sit- ten vielä katonrajassa kulkevat sini- set rimat – joten vaikka seinät ovatkin mieliksemme vaaleat, ei värien köyhyyttä tarvitse potea meilläkään.

Vaikka huoneita on runsaasti ja tilaa paljon, keittiö on pikkuriikkinen ja huonosti suunniteltu. Pesualtaita on vain yksi, vaikka tiskit pestään kaikki käsin. Putket reistailevat vähän väliä ja hanat jumiutuvat, kun joka paikkaan tunkeutuu veden mukana hiekkaa. Välikatolla romistelee suuria gekkoja ja muita liskoja, tietääksemme ei kuitenkaan rottia.

Kiertokirje 3/2000

Sateen sattuessa yhtä vesilammikkoa

Tuula Huttunen

Mbour, Senegal

Kotikaupunkini Mbour on aina suuren sateen sattuessa yhtä vesilammikkoa. Täytyy nähdä vähän nähdä vai vaa löytääkseen joten kuten siedettävän reitin kotoa työkeskukselle. Autolla aina jotenkin selviää, mutta entäs jalkamiehet. Kyllä heitäkin kaduilla näkee, ainakin pienellä sateella, enemmän tai vähemmän uitetun koiran näköisinä, torisankko pään suojana tai sitten ei mitään.

Sateenvarjoja jo jonkin verran käytetään, mutta kumisaappaita en ole tainnut koskaan nähdä ja sadetakkeja ihan hyvin harvoin, paitsi tietysti kalastajilla. Useimmiten kuitenkin sateen sattuessa istutaan tiiviisti sisällä ja jätetään olosuhteiden pakosta jopa menemättä töihin siihen asti, kunnes pahin kaatosade on ohi.

Olisipa hauska, jos Suomessakin olisi syksyllä semmoinen tapa! Vai mitä? Jaksettaisiin varmaan noin iisisti ottaen pimeä syksykin vähän paremmin.

Ei silti, minä olen kyllä aina tykännyt sateestakin. Silti toivon teille myös aurinkoisia syyskelejä ja runsaasti voimia pimeisiin päiviin. Jumala antakoon!

Kiertokirje 3/2001

1. Mitä vastaat Tuula Huttusen kysymykseen?

2. Mitä "iisisti ottaminen" olisi Suomessa?

Neljä inkerinsuomalaisen tarina

Me suomalaisia olemme

Inkeriläissyntyinen kansanrunoilija Jaakko Räikkönen kirjoitti:

*"Me suomalaisia olemme
ja suomalaisiksi jäämme,
me Suomen tavat pidämme
ja suomalaiset päämme..."*

Nämä Räikkösen sanat herättävät miettimään, keitä me olemme: suomalaisia, inkeriläisiä, venäläisiä, tsuhnoja vai ryssiäkö?

Kun katsoo historian kulkua taaksepäin, sieltä selviää, että suomalaiset levittäytyivät Inkeriin vuosina 1623-1627, jolloin Ruotsin kuningas oli kiinnostunut siitä, että rajan tuntumassa asuisi hänelle uskollinen kansa. Hän houkutteli suomalaisia siirtymään Inkerinmaalle. Enemmistö suomalaisia siirtyi Savosta ja Äyräpään

kihlakunnasta. Tämän vuoksi Inkerinmaalla muotoutui kaksi kansanryhmää: savakot ja äyrämöiset. Myös muualta Suomesta muutti suomalaisia Inkeriin.

Suomalaisuuden kasvun myötä kasvoi myös suomalainen kulttuuri. Kansallishymniksi muotoutui opettaja ja lukkari-urkuri Mooses Putron vuonna 1888 säveltämä ja sanoittama *Nouse Inkeri* -laulu. Kolppanan opettajaseminaari valmisti suomenkielisiä opettajia kouluihin, joita oli ennen vainojen alkamista 322. Pietarin korkeakoulussa toimi myös suomenkielinen osasto. Papisto valmistui Suomessa. Inkerissä toimi 32 seurakuntaa, joissa jokaisessa oli oma kirkkonsa. Suomenkieliset sanomalehdet ja kirjallisuus tukivat inkeriläisten suomen taitoa ja nostattivat kan-

Jatkuu sivulla 36

sallista tunnetta. Myös laulujuhlia vietettiin.

Kun bolsevikit saivat vallan Venäjällä, alkoi Inkerin suomalaisten kotitalo kulkea vähitellen kohti tuhoa. Vähemmistökansallisuuksiin kohdistettu paine vaikutti 1930-luvulla inkeriläisten suomenkielistä kulttuuritoimintaa kohtaan yhä enemmän. Vuonna 1937 suomen kieli julistettiin pannaan vastavallankumouksellisten nationalistien kielenä. Suomenkieliset koulut muutettiin täysin venäjänkielisiksi, suomenkieliset lehdet lakkautettiin ja kirjoja poltettiin. Kaikki muu suomenkielinen yhteiskunnallinen toiminta lakkautettiin. Jo vuosia tätä ennen alkoivat kansan joukkosiirrot, karkotukset, vangitsemiset, teloitukset ja muu syrjintä sekä vaino.

Toisen maailmansodan nuija rusko ankarasti Inkerinmaata ja sen väestöä. Sodan lopulla Inkerinmaa oli käytännössä tyhjä suomenkielisistä. Se oli runneltu ja monin paikoin poltettu maa. Suomesta palanneet eivät päässeet lupauksista huolimatta entisille kotikonnuilleen. Pääsy tuli mahdolliseksi vasta vuoden 1956 jälkeen. Prosessi oli hidas, koska inkeriläiset oli karkotettu laajalle alueelle eri puolille Neuvostoliittoa. Puolet Inkerin kansasta sortui vainoissa, sodan melskeissä, kurjuudessa ja joukkoteloituksissa.

Vuodesta 1990 lähtien olemme voineet tulla Suomeen paluumuuttajina samoin kuin muutkin ulkosuomalaiset. Inkerin suomalaisille tuli valinnan mahdollisuus: jäädäkö entisille kotikonnuille (kenellä sellainen vielä oli) ja venäläistyä täydellisesti vai palata esi-isien maahan ja säilyttää suomalaisuutensa, sillä olemmehan saman puun oksia ja juuretkin ovat samat. Ne, jotka ovat siirtyneet Suomeen, ovat koko sydämestään kiitollisia Suomen kansalle, hallitukselle ja presidentille. Niin kuin äiti ottaa vastaan kaukaiselta maalta saapuvaa uupunutta lastaan, samoin äiti Suomi ottaa vastaan omaa tyttärtään Inkeriä.

Meidän perhe asui Inkerinmaalla Lankilan kylässä Inkeri-joen rannalla

25 km Pietarista lounaaseen. Isäni kävi töissä Isoran tehtaalla, äitini työskenteli kolhoosissa ja hoiti kotia. Ollessani vielä alle 12-vuotias isäni vangittiin, koska hän oli aktiivinen seurakunnan jäsen. Elokuun 9. päivänä 1938 aivan yllättäen tuli taloomme NKVD:n mies (NKVD on valtiollinen poliisi). Hän astui suoraan eteiseen mitään sanomatta, lupaa kysymättä. Hän katseli ympärilleen ja kysyi sitten: "Missä isäntä on?"

Äitini vastasi, että hän on töissä tehtaalla. Mies poistui pihalle, missä seisoi erään toisen oven luona toinen NKVD:n mies. Me järkytyimme, sillä ymmärsimme silloin, ettei tämä NKVD-miehen käynti ja käyttäytyminen merkinnyt mitään hyvää. Siihen aikaan ihmisten vangitsemiset olivat jo levinneet laajalti.

Myöhemmin saimme tietää, että isä oli viety työpaikalta Leningradin vankilaan.

Tämä tapahtuma on jäänyt lapsen sydämeeni painajaisena, joka kummitteli melkein siihen asti, kun muutin Suomeen asumaan, siis aina 65 ikävuoteni asti. Toukokuun 8. päivänä 1992 tulin Suomen rajatarkastukseen. Siinä samassa rajavartija tuli ulos omasta kopistaan, puristi kättäni lämpimästi ja sanoi: "Tervetuloa Suomeen."

Tämä lämmin vastaanotto esi-isieni maalla otti minulta pois kaikki huonot muistot entisestä elämästäni. Sulauduin täydellisesti suomalaiseen yhteiskuntaan, koska minulla ei ollut kieliongelmia ja toimin aktiivisesti Vuosaaren seurakunnassa.

Helsinki, toukokuu 2002

1. Mitä sinulle merkitsee se, että aivan lähihistoriassa inkerinsuomalaisia on etnisistä syistä tuhotu?

2. Inkerinsuomalaisten kirjoituksia sävyttää kiitollisuus. Miksi?